

c/o Leif Marthon 08-773 34 49
Älta Strandväg 33
138 33 ÄLTA
leif.marthon@telia.com

Älta 2013-03-25

Svea Hovrätt
Mark- och Miljööverdomstolen
Rotel 0602
Box 2290
103 17 STOCKHOLM

Mål nr. M 10187-12/060205

Angående anläggning för produktion av biogas och biogödsel på fastigheten Stockholm Solvärmen 1

Yttrande över handlingar, aktbilagor 61 och 57

Ältens Fiskeklubb har anmodats att inkomma med yttrande över aktbilaga 61. Klubben tar också tillfället i akt att yttra sig över Länsstyrelsens yttrande, aktbilaga 57, då Länsstyrelsen i sitt yttrande synes agera ombud för Swedish Biogas International AB (SBI).

Sakomständigheter

SBI tar i aktbilaga 61, under pkt 2, upp ett urval av de sakomständigheter som läggs dem till last. Våra kommentarer nedan följer SBI's numrering och tar huvudsakligen upp aspekter kring SBI's kompetens, trovärdighet samt lokaliseringen Skarpnäck.

2.2 Örebro

Nr 1. Lokaliseringen till Skarpnäck innebär en känsligare recipient för oljeutsläpp.

Nr 2. SBI medger till slut att luktproblem uppkommit från själva processen, samma process som i Skarpnäck. Tidigare har man hävdats att lukt enbart uppkommit pga lagring på platta.

Nr 3. Se pkt Nr 1 ovan.

Nr 4. Tekniken förefaller ej vara färdigutvecklad ens för denna mindre anläggning.

Nr 5. Utsläppet av svavelväte upptäcktes och påpekades av kringboende och inte av fabriken personal. Kan dock undantagsvis ej läggas **XXX** till last.

Nr 6. Ett feldimensionerat dagvattensystem i Skarpnäck skulle kunna innebära fara för recipienten med dess Natura 2000-område.

Nr 7. Se pkt Nr 2 ovan.

2.3 Katrineholm

Nr 1. Eftersom brott ej kunnat styrkas förefaller SBI anse att otillåten miljöverksamhet ej är så allvarligt.

Nr 2. SBI's inställning är att läckage av denna typ inte är ovanliga vid verksamheter som tar emot leveranser på lastbil. I Skarpnäck har SBI dock bedömt dagvattnets föroreningshalt som

h

låg (som från vilken stadsmiljö som helst med takavvattning och hårdgjorda ytor), trots föroreningar från lastbilar innehållande 30-36 fordonsrörelser/vardag.

Nr 3. Utsläpp av 30 m³ biogödsel skulle i Skarpnäck innebära utsläpp av 33 kg fosfor (1,1 kg fosfor/m³ gödsel). Länsstyrelsens miljötillstånd tillåter maximala utsläpp på 0,47 kg fosfor/år. ETT utsläpp motsvarande det i Katrineholm skulle således motsvara 70 års tillåtna ackumulerade utsläpp av fosfor om det skulle nå den närliggande recipienten med dess nedströms liggande Natura 2000-område.

Enligt EU:s vattendirektiv kommer recipienten i Skarpnäck att klassas som 'vattenförekomst', innebärande att mängden fosfor genom åtgärder ska minskas kraftigt. Lokaliseringen av en gödselabrik till Solvärmen 1 förefaller erfarenhetsmässigt härvid olämplig.

Nr 4. se pkt Nr 2 ovan.

Nr 5, Nr 6 och Nr 7. Inga kommentarer.

2.4 Lidköping

Nr 1. Ingen kommentar.

Nr 2. Det inträffade visar att lokaliseringen av en fabrik till Skarpnäck med dess närliggande recipient är riskfylld och olämplig.

2.5 Skarpnäck

Nr 1. SBI och Länsstyrelsen gör här faktiskt olika bedömningar. SBI hävdar att man utförde arbetena enligt den då gällande detaljplanen som möjliggjorde byggnation av (mindre miljöfarliga) solfångare. Att SBI vid tiden avsåg bygga solfångare förefaller dock inte troligt.

Lukt

Länsstyrelsen argumenterar (aktbil. 57) för att det i Boverkets allmänna råd (1995:5) angivna skyddsavståndet på 500 meter mellan avfallsanläggning och bebyggelse inte behöver tillämpas för en eventuell biogasanläggning på Solvärmen 1. Som motiv anges dels att biogasanläggningar inte specifikt anges, dels en förhoppning: "Det finns idag bättre teknik och andra försiktighetsåtgärder som motiverar att kortare avstånd till bebyggelse kan tillämpas". Vi vill uppmärksamma domstolen om att de rötsubstrat som SBI har tänkt använda är just avfall (sekunda spannmål t.ex.). Det är numera också väl känt att även biogasanläggningar som använder enbart vegetabiliska råvaror kan sprida en vedervärdig stank uppemot 2 km från anläggningen. Biogasanläggningar baserade på aktuellt rötsubstrat var inte heller vanligt förekommande 1995 när Boverkets allmänna råd togs fram. Länsstyrelsens Miljöprövningsdelegation skriver i sitt beslut (sid. 16) att risken för att luktolägenheter ska uppstå är reell och att vid service kan luktproblem inte uteslutas. Vi anser därför att Mark- och Miljödomstolen gjort en riktig bedömning i sitt domslut.

Vandel

SBI redogör i sitt yttrande (aktbil. 61) omfattande över hur bolagets tidigare VD XXX har upptäckts underlåta att informera styrelsen om ett stort antal allvarliga miljöproblem som bolaget förorsakat. Bristerna i förra VD:n XXX löpande förvaltning av SBI, som däremot noterats av sakägare, under processen att ansöka om tillstånd för anläggningen i Skarpnäck sägs först i efterhand ha kommit till styrelsens kännedom. Denna ansökningsprocess pågick således i nästan 4 år innan styrelsen upptäckte bristerna. Det framgår inte av yttrandet vad styrelsen för SBI (styrelsemedlemmarna tycks under denna tid i stort varit desamma) har gjort för att informera sig om bolagets skötsel. Yttrandet beskriver

att SBI har en styrelse, som under åtminstone 3 år, totalt saknar ansvar för att styra och kontrollera bolagets skötsel enligt kraven i aktiebolagslagen.

Den under pkt 3.3 nämnda delegeringen till VD att hantera miljötillstånd samt att tillse att lagstiftningen rörande miljö följs, går inte att klart utläsa av styrelseprotokollet pkt 17 a;

"17. Som övriga frågor noterades

a. En tydlig plan för hantering av tillstånd och myndighetsbeslut som erfordras för att driva anläggningarna liksom planering av myndighetsinspektioner och därmed sammanhängande frågor noterades som viktig."

Även med den välvilliga tolkningen att detta är en VD-instruktion enligt ABL 8:7, bör styrelsen ha insett att det som noteras under pkt 17 a inte bara är viktigt för VD utan också för bolaget och därmed kanske även för BOLAGSSTYRELSEN.

Av styrelseprotokoll nr 1/2010 framgår även att styrelseordföranden Stig Holm och VD XXX i sitt samarbete skall resa runt halva jorden för att gå igenom affärsplaner etc. Det förefaller föga sannolikt att det i detta samarbete inte skulle informeras/diskuteras om utvecklingen av Skarpnäcksprojektet, SBI's dittills största projekt. Detta inte minst mot bakgrund av att beslut vid denna tid togs att dra tillbaka miljöansökan och göra en ny pga att det begåtts formella fel samt att KLIMP-bidrag på något 10-tal milj. kr riskerade att gå förlorade (jfr pkt 10 samma protokoll rörande ett mindre KLIMP-bidrag).

Av SBI's yttrande pkt 3.4 Slutsatser framgår att aktieägarna tagit det ovanliga beslutet att inte bevilja en VD XXX ansvarsfrihet. Huruvida styrelsen beviljats ansvarfrihet framgår dock inte. Det framgår dock tydligt av yttrandet att styrelsen inte tagit sitt ansvar enligt ABL 8:4 genom att försumma att; "Om vissa uppgifter delegeras till en eller flera av styrelsens ledamöter eller till andra, skall styrelsen handla med omsorg och fortlöpande kontrollera om delegationen kan upprätthållas." För styrelseordförande gäller dessutom än mer strikt att hålla sig löpande informerad om verkställande ledningens arbete och informera den övriga styrelsen. XXX sagda försummelse har pågått i över 3 år. Styrelsens och speciellt styrelseordförandes ansvar att bolaget följer gällande lagstiftning och regler anses dessutom vara än mer strikt för vissa typer av bolag, exempelvis för bolag med miljöpåverkande verksamhet.

Mark- och Miljöödomstolens dom avseende SBI's vandel framstår som riktig och av bolagets yttrande framgår att problemen inte enbart beror på försummelse av VD XXX utan i än högre grad på försummelse av styrelsen och dess ordförande. Att bolaget nu bytt ut VD och internrekryterat en miljöchef kan inte sägas påverka bolagets trovärdighet då styrelsen förfaller förbli i stort densamma.

ÄLTENS FISKEKLUBB

Leif Marthon
ordf